

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 > — >

Negyedévre . . . 1 > 50 >

Egy hónapra — > 60 >

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 > — >

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra — > 80 >

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 > — >

Negyedévre . . . 2 > 50 >

Egy hónapra 1 > — >

Egyes szám ára 4 kr.

Támadások.

Valahol Gaumenak azt a nyilatkozatát olvastam: »hogya ugymond arról vádolódnának, hogy a Notre Dame tornyait loptam el, menteni fognám magamat, mert nincsen olyan képtelenség, mit állandó ismétlés által, elhíthetni nem lehetne az emberekkel.«

E nyilatkozat és annak nagy igazsága jut most eszembe, midőn a »néppárt« megalakulása óta, nap-nap után látom, hogy a liberális lapok, mily képtelen vádakokat emelnek unisona ellene. Nincsen nap, midőn legalább egy, de többnyire több liberális lap is ne támadna ellene a legfanatikusabb dühvel. Az olvasót nem engedik lélegzethez jutni, nem engednek neki időt a gondolkozásra, félik, hogy a gondolkozó közönség belát a silány liberális állítások hazugságába és a szemeszédett gyalázkodásoktól megundorodva, elfordul eddigi bálványától, a liberális mustól; ettől való félelmében üzi, füzi gonosz játékát, szórja rágalmait, mert csak ez és nem tartalmi igazsága tartja fenn létét.

Látva a szervezett hazug támadások óriási számát, az egész országban kiterjedt hálózatát, be kell ismerni, hogy nagy, szóval alig kifejezhető feladat és az emberi erőt csaknem felülmuló megfeszítés szükséges a keresztény sajtó részéről, hogy felvilágosításai, a hazug támadások visszaverése által az elméket a »néppárt« javára meggyőzze, a szíveket részére megnyerje. Ez irányban működni most a legfőbb feladat; — a párt szervezés mellett — csüggedni, vagy a támadások arcátlanlanságát figyelmen kívül hagyni, nagy tévedés volna; nem, legyenek a támadások a párt ellen még oly képtelenek is, még akkor sem szabad hallgatni, hanem nap-nap után az állítások képtelen voltát ki kell tüntetni, a támadásokat visszaverni, hogy végre is felnyíljanak az emberek szeme és lássák, megismerjék, hogy mi az a liberális, melyet csak a ha-

zugság tárházából szedett rágalmakkal képesek a liberális üzlet-emberei fenntartani.

E kötelességet vélem én is teljesíteni e sorokban, midőn a többi czifrábnál czifrább, képtelennél képtelenebb állítások legujabbikára röviden rámutatok. Ez az állítás pedig nem más, mint az, hogy a néppárt által a nemzetet veszély fenyegeti, mert fenyegeti a nemzeti érdekeket. Már az igaz, hogy ezek a katolikusok, kiktől a néppárt megalakításának eszméje származott, mégis csak gonosz egy fajzat, a helyett, hogy kezet fogna a liberális-mussal, mely a nemzet fenntartására összeveszítette a nemzetiségeket a magyarsággal, amely felidézte a nemzetben a vallási villongást, mely a nemzet fiait két táborra osztotta — egy külön pártot alapít a liberális ellen, ami kétségtelen bizonyítéka annak, hogy a néppárt a nemzet érdekét és így a nemzetet fenyegeti, ami egyértelmű avval, hogy a katolikusok által alapított néppárt, mely különben befogad minden keresztény érületű embert, a nemzet ellensége — a liberálisok szerint.

Hát kérem szépen van ennél képtelenebb állítás? van-e abszurdumabb vád, mint azt hirdetni, hogy a néppárt a magyar nemzetet fenyegeti? hát mi katolikusok, kik a néppárthoz tartozunk, nem vagyunk a nemzet testéből való test, a nemzet véréből való vér? csak a liberálisok? hát nekünk katolikusoknak nincsen érzékünk a nemzet érdekei iránt, csak a liberálisoknak? mióta lett a katolikus név egyértelmű a haza ellenség nevével? és ki jogosította fel a liberális must, hogy a katolikusokat a haza ellenségének nevével bélyegezze meg? vagy miféle jogon monopolizálja magának a liberális, hogy a haza érdekeit egyedül ő képes megvédeni? vajjon azok, mik az országban történnek, miket a liberális hozott létre, a nemzetiségek gyűlölete a magyarság ellen, a vallási háboru veszélyei, nem azt bizonyítják-e

inkább, hogy a liberális nemcsak nem képes a nemzet érdekeit megvédeni, hanem azt tényleg veszélyezteti; hiszen a nemzet érdeke, maga a nemzet, alig mondható meg, hogy mikor forgott oly veszedelemben, mint minőbe azt a liberális uralom erőszakosan döntötte és mégis ő vádol bennünket.

Valóban, az a fenhéjázás, melyel a liberális magát a nemzet érdekeinek egyedüli védőjéül feltolja, excommunicálva mindazokat, kik ez érdeket katolikus szempontból merészlik mérlegelni; kell, hogy: a vért minden katolikus és keresztületű ember arcába tolja. Hogyan? hát az a néhány ezer liberális ember e hazában minden és mi milliók és milliók semmik vagyunk? hogyan? hát az a néhány ezer liberális a nemzet? mi pedig milliók és milliók, kik e haza földjén lakunk, annak terheit viseljük, nem vagyunk a magyar nemzet? ha mi milliók nem vagyunk a nemzet, ők az ezrek, hogy lehetnének a nemzet? és ha mi a nemzet vagyunk, a mint pedig vagyunk, akkor kell, hogy az általunk képviselt eszmék, törekvések képezzék a nemzet érdekét, és nem a liberális musé, mely nem magyar talajon termett, hanem a nemzet érdeke ellen, idegenből, az országba átültetett.

A liberális állítás arcátlanlansága pedig annál szembeszökőbb, mert ime, azok az eszmék, azok a törekvések, melyeket most a néppárt zászlajára tűzött hazánkban már léteztek a nélkül, hogy általuk a nemzet érdeke veszélyeztetve lett volna, sőt inkább általuk biztosítva volt, annál inkább; mert a liberális musnak, mely ezen érdeket veszélyezteti, még neve is ismeretlen volt.

Vagy talán a történet lapjain a liberális van feljegyezve, mint oly tényező, mely a magyar hazát megalapította, a nemzetet a nyugoti civilizáció létkörébe bevezette és így létét biztosította — vagy nem inkább a kereszténység? és ezt a nemzetet századokon, majdnem egy ezred

éven keresztül, liberális és nem inkább ker. szellemben kormányozták-e államférfiai? és ha csaknem egy ezredéven keresztül, ker. szellemű kormányzás mellett a nemzet érdeke biztosítva volt; tagadható-e, hogy azok, kik e szellemben kormányoztak, a nemzet érdekeinek megőrzése iránt érzékkel bírtak? egy ezredév tanúsága bizonyít mellettünk és minthogy a néppárt szintén a ker. elvek alapján áll, tekintettel a multa, csak azok vádolhatják e pártot, mint a nemzet érdekei ellen működőt, kik már minden szeméremből kivételtek.

Nem is a nemzet érdekét félti a liberális a néppárttól, hanem a hatalmat és a vele járó konczot; a nemzet érdekének emlegetése csak köpenyeg, hogy eltakarja vele az igazi okot, mely miatt epéjét önti a néppárt ellen. Jól tudja a liberális, hogy ha a néppárt jut uralomra, vele egyszersmind a ker. jellemek jutnak a hatalom polczára, minőket csak a ker. elvek nevelnek, nem pedig a liberális, mely a jellemtelenség, a corruptio melegágya; jól tudja ennél fogva, hogy akkor a liberális jellemtelenség kora lejárt; de azt nyíltan nem mondhatván, maga helyett, a nemzet érdekeinek veszélyeztetését tolja előtérbe.

Rajtunk katolikusokon, — szövetkezve minden ker. érzületű emberrel — áll, hogy e gyalázatos rágalmat tettekkel megczáfoljuk, mit csak úgy tehetünk, hogy ha a nemzetre erőszakolt liberális rabláncokat, csatlakozva a néppárthoz, magunkról lerázzuk. — Rajta tehát, lássunk a munkához.

Dr. Nemo.

Politikai helyzet.

Budapest, február 21.

Forr a boszorkányüstben a felhalmozott és összevissza kevert anyag. S a szegény szabadelvű kormány kötelességszerűen ott tánczol körülötte. Valóságos tojás tánczot jár. Elméletben kimél és békit. S a gyakorlatban ámit és erőszakoskodik. Jobbra-balra kaczerkodik, de úgy látszik, kegyes mosolya már nem bír hódítani. Konspirál s ezzel is másokat vádol. S azonfelül mindenféle kapkod. Mindenkit kész lekötöztetni, de mindig kettőn áll a vásár. Legujabban megint megbukott azzal is.

De hát a pártok?

Legifjabb pártunk, a néppárt, mint hallom, mindenütt erősen szervezkedik. Hallom, de nem látom. Eddig csupán egyes kisebb jelenségek mutatkoztak. Valami monstrosus fény sehol sincs.

Hanem azért a szabadelvű párt már is nagyon meg van rettenve a néppárt miatt. S a szabadelvű sajtó ugyancsak kongatja a vészharangot, ezen új és nagy veszedelem ellen. Jól tudják, hogy ez az ő kérlelhetetlen ellenségük. S tudják, hogy ezzel sehogysem lehet paktálniok.

S bizonyára sejtik, hogy a jövőben leginkább ezzel fog meggyülni a bajuk.

Sajátszerű tény, hogy minden más párt is, kivált a néppárttól fél. A függetlenségi és 48-as párt, mely felbomlásban van, mert a régi jelzők s talán a régi karakterek is elkoptak, ujak pedig nincsenek, mindjárt sietett kijelenteni, hogy neki a néppárt nem kell.

A szocialisták szintén tiltakoztak az ellen, mintha nekik kellene. S ez a tiltakozás csak is a néppártnak használt, mert hiszen ezt előbb azzal kezdték vádolni, hogy nem restell a szocialistákkal czimborálni.

S a nemzetiségi töredékek, legalább is tartózkodással fogadják a néppártot.

De hát a nemzeti párt és a pártonkívüliek csoportja? Persze ezek mostanság a legesendesebb figyelő állásponton állanak. S ezekre is reáfogták, hogy a néppárttól idegenkednek? —

Valljon ki merészkedhetnék e perczen valamely pozitívabb jóslatot kockáztatni arra

vonatkozólag, hogy végre is majd mi fog fejlődni a jelenlegi kaoszából?

De annyi bizonyos és elvitázhatatlan, hogy a néppárt, soha jobbkor föl nem léphetett volna, mint éppen a mostani helyzetben.

S a jövő kulcsa az: hogy a legilletékesebb vezér, a magas klérus, egészen nyíltan oda fog-e állani az élére? — —

A román sajtó a néppártról.

A román »Unirea« című egyházi és politikai lap legutóbb egy vezércikkében a néppárttal foglalkozik.

*

A vezércikkirő, miután leírja azon szomorú állapotokat, melyeket a Tisza klikk uralma, a Kossuth-kultusz, az egyházpolitikai javaslatok szentesítése, a kapitalizmus és különösen a »magyar államesszmenek« a különböző nemzetiségekkel szemben való tulságos érvényesítése, hazánkban előidézték; áttér a néppártra. Elmondja, hogy a néppárt a jó hazafiak várakozásának teljesülése s ezért nincs mit csodálkozni, hogy mindenütt figyelem és érdeklődés tárgya lett.

Megérdemli e párt — úgy mond — hogy programjával behatóbban foglalkozzunk.

Ha ez új pártnak sikerül megerősödni s programját a parlamentben és az országban megvalósítani, a mai tarthatatlan helyzetet mindenestre meg fogja javítani.

Ki meri tagadni, hogy e párt ama pontja, mely az egyházpolitikai törvények visszavonását sürgeti, mai viszonyainkra ne volna jó hatással.

A párt békés egyetértést hirdet minden téren, hirdeti a jog és szabadság tiszteletben tartását.

A liberalizmus és sovinizmus gonosz tendenciáival szemben, melyek az iskolák államosítását czélozzák, a néppárt, az egyháznak az oktatásban való szabadságát hangsúlyozza.

Fel vannak e programban karolva a kisbirtokosok és kézművesek érdekei is.

A párt a népnek az uralkodó oligarchiától való kizsákmányolását, új választási törvény létesítése által akarja megakadályozni, mely a munkás osztály politikai jogainak megvalósítását lehetővé tegye.

Mindezen szempontokból tekintve — mondja a fentebbi vezércikk — örömmel üdvözljük

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Az én nagybácsim!

Érzékeny történet.

A »Tiszántul« számára írta: **Tótleleki.**

Gazdag agglégény nagy bácsival birni, igazán kellemes dolog, hogy e nagy bácsinak egyedüli rokona s örököse, az én becses személyem az még kellemesebb; ezek után pedig a nagybácsi következő levele, határozottan legkellemesebb:

Kedves öcsém!

Tizenegy éve nem láttalak. Tudod akkor nagyon megharagudtam rátok. Anyád, megboldogult testvérem, háromszáz holdamból, ötvenet elakart perelni. Most már nem haragszom. Jer minél hamarabb, dobogó kebelemre, ölelő karjaim közé. Vágyódom a rokon szeretet után. Apád akarok lenni. Nincs senkim kivüled, nincs senkid kivülem.

Óhajtván vár szerető nagy bátyád:

Gábor.

Nagyot sóhajtottam. Szivem elfoglalta az eddig szunyadozó, de most hirtelen olthatatlan lángra gyuladt rokon szeretet, agyamat a háromszáz hold; illetve annak minél előbbi birtokba vétele. — Ej haj! lesz még szőlő lág kenyér!

Rögtön irtam:

Oh drága bácsim!

Rohanok, repülök, a holnap vionattal ott leszek.

Hón szerető öcsese siron innen, siron tul: János.

A vonaton ülök. Uraságoktól levetett s ez alkalomra kölesönként vadonatúj szalonkabátomban valóban jól festettem. — És tanultam az üdvözlő beszédet a mely hivatkozva van az én drága bácsimat könyekig megindítani, sírásra fakasztani, szeretetre gyulasztani.

Tehát, hogy is lesz csak? . . .

Először szépen kopogtatok, másodsor benyitok és meghajtom magamat, azután mondom: Szeretett egyetlen drága bácsikám! Végre valahára felvirult a réges-régen óhajtott örömteljes napnak rózsaszínben derengő aranyos hajnal pírja, melynek mását im itt láthatja szerény képemen a legragyogóbb, legtündöklőbb boldogság minéműségének azon . . .

Mézes! egy perc! tessék kiszállani! — Ezt már Adám bácsi kiáltotta — ismert nyájasággal.

Siettem kifelé. — Majd az uton ismételni fogom a dikeziót, megtehetem, ismerem a falut mint a tenyeremet.

Egyik kezemben az esernyőt szorongatom másikkban piezi csomag szerénykedik, toilet cikkeit foglalva magában.

Kemény harcok után, melyeket esellel és erővel, hősiesség és eszélyes visszavonulásokkal vívtam a falusi kuvaszok és komondorok egyesült csapatai ellen, esernyőm és toilet cikkeit és a már említett uraságoktól le-

vetett stb. szalonkabátom jobb szárnyának hátrahagyásával szerencsésen megérkeztem a bácsi portája elé.

Senki sem várt. Köröttem esönd, s halotti némaság!

Szent Isten! minő változás tizenegy év alatt.

A kastély falai búcsut integetnek egymásnak, itt-ott egy-egy téglapohányos vakolattal borítva tartja össze a düledező falakat, mintha ellenkező irányba induló jó barátok fognának egymással utoljára kezét s szavalnák a költőkkel: »Válni, ah válni, válni ah fáj!« »De ha muszáj!«

Az ablakrámák rozsdás sarkaikon függve, keserves nyikorgással esd kelnek segítségért.

A horpadt háztetőről nagyrészt már leszarmazott a cserépszindely.

A kapu félszárnya az utcára hajolva ki, integet nagy busan, a másik ellenben ott fekszik az átjáró kellő közepén. Az utcaajtót rég ellopták, az ajtófelek úgy is kikorhadtak a földből.

A kökösöz mellett szerényen megvonulva a beléndek fogad kellemetlen illatával, a tornác vezető gyalogutat kétfelől a szerb tövis és bolondító eszmatok foglalta el, az udvar a pusztulás képét tükrözi vissza.

Hm! az bizonyos, ebben a gyalázatos bagoly fészekben nem lakom. Amint az enyém lesz, rögtön eladom, a földet kiadom, a szőlőt megtartom!

Milyen multságok, dinom-dánomok, hej! milyen szüretetek lesznek!

— Micsoda czudarság, vakmerőség, szem-

a néppártot. De gondolkodóba ejt bennünket a program azon része, mely a nemzetiségekre vonatkozik. E pont így szól:

»Pártunk a nemzetiségek iránt teljes előzékenységgel kíván viselkedni és igényeiket a menyínyben ezek a magyar állam egységével és nemzeti jellegével meggyeztetetők, méltányolni fogja és őket igazságos és méltányos elbánásban kívánja részesíteni.«

E résznek nincs semmi értelme, mert mi-helyt államunk nemzeti és nem poliglott jellegéről van szó, a nemzetiségek egyetlen követelése sem teljesíthető többé. A magyar állam-eszméjében a nemzetiségek nem foglalhatnak többé helyet, mint az államalkotó elemei, vagy is oly elemek, melyeknek joguk van létezni és fejlődni.

Rosszul esik tapasztalunk, hogy a vezérfiúk tanácskozásában, mely e programot létrehozta, a sovínizmus győzött a keresztény szempont fölött.

A kereszténység elvei szerint ugyanis Isten előtt minden ember egyenlő, a mennyiben mindenkinek rendeltetése, ugyanazon egy célért az örök boldogságért való küzdelem; tehát ép ily egyenlőknek kellene lenniök a népeknek is, mint a melyeknek hivatása előmozdítani az Isten dicsőségét.

»Elvártuk« volna tehát, hogy a néppárt mint »főképen keresztény párt« a nemzetiségek »egyenlőséget« hirdesse hazánkban. Hiszszük, hogy a néppárt hatalomhoz jutva, nem fog a liberálisok módjára csupán üres szavak hangoztatására szorítkozni, hanem törekedni fog arra, hogy programjának e pontját tényleg meg is valósítsa, »De ez még nem elég.«

Ha ez új párt programjába az elnyomott nem magyar ajkú népek »védelmét« is fölveszi, akkor minden nemzetiség örömmel üdvözölte volna, melyek bizonyára azon »ésszerű és tapintatos« támaszt nyújtották volna neki, melyet a bécsi: »Vaterland« remélni látszik.

Azonban a nemzetiségek magatartásától függ, hogy ugy a néppárt, mint a parlament többi pártja is kigyógyuljon az u. n. »magyar állameszme« betegségéből és hogy egy »oly magyar állam eszméjét« fogadják el, mely minden népének egyenlő politikai jogokat ad.

Ezen egyenlőség teljesen összefér az állam egységével és mert egyedül képes megerősíteni az államot biztosítani létét és fölvirágzását, hazafiúi kötelességünk küzdeni érte.

*

tetenség, tisztességes házba így betörni! Kicsoda az ur? kicsoda az ur? Kitakarodjék innen az ur!

Egy sovány, veres emberke rázott fel elmélázásomból, a fenti kifejezéseket harsogtatva a tornác lépcsőjén, felgyürt karokkal, ingujjban, feje fölött rémesen forgatva egy sonkacsontot, baljában egy nagy darab kenyeret. A csont fehérlett, a kenyér feketélt, karjai tündököltek a zsirtól, inge szürkélt a piszoktól, szemei vérben forogtak a haragtól, arca felfújt volt a véres dühtől...

Szörnyen megijedtem!

Még az előbbi küzdelem izgalmait sem pihentem ki.

Zokogva feleltem:

— Kérem én volnék, azaz, hogy talán engedelmet kérek, vagyok is a János, az édes anyám fia, akarom mondani — vagyis: a bácsi öcsese, aki... ami... azonban... minthogy...

— János!? te vagy a János? az én öcsém János? az én fiam János? Ide a kebelemre János! Oh, te kedves János! drágalátos János! és nagy zsiros puszkat nyomott ajkaimra, szemeimre, füleimre, arcomra. Mikor így ábrázatommal elkészült, zsiros karjaival, a barna kenyérral s a lerágott sonkacsonttal össze ölegette; szerencsétlen, megtépett, kölcsönkért, uraságtól levetett vadonatuj szalon kabátomat. En sirtam a meghatottságtól, ő csuklott és majszolt az örömtől.

— Gyere be János, azaz menj elől János, te most vendég vagy János, tied az első János.

Behurezolt.

Teljes szövegében közöltük a kérdésben forgó cikket, melyhez ezuttal a következő igénytelen megjegyzéseket csatoljuk.

Elfogadjuk, hogy a fennebbi fejtegetésekből kirívó érzékenykedés, a legutóbbi multban előfordult kölesönös hibákból, jogosan fakadhatott.

De már azt nem értjük, hogyan lehet a magyar állam egységének elfogadása és hirdetése mellett mégis a magyar állam eszméjétől idegenkedni?

Valljon mi más az állam eszméje, mint az egységnek absztrakt kifejezése?

S ugyan mi más az egység, mint az eszmének konkrét megvalósulása?

Különben a józan megoldás alapföltétele s egyedül helyes módja, mindenestre kellős közepén van annak a távolságnak, mely elválasztja a sovínizmust az irredentizmustól!

S ott a közepen okvetetlenül találkozhatunk!

— a.

Lapszemle.

Budapest, 1895. február 22.

A Magyar Állam »Parlamentünk olygarchiája« cím alatt a parlamentünkben uralkodó klikk rendszer ellen kell ki, hogy néhány hangot adó férfi uralja Magyarország egész politikai helyzetét s elveit mindig ráerőszakolja a nemzetre. Itt az ideje, hogy végre más állapotok álljanak be s alkotmányosabb aera, legyen uralkodóvá nálunk.

A Hazánk szerint a holnapi appropriációs vitában nagyon kedvező esélyei vannak az ellenzéknek arra, hogy a kormányt megbuktassa, vagy legalább is érzékenyen sujtsa, a kormányt nem mentheti meg más csak ravaszág vagy árulás. Az ellenzék győzelme kiszámíthatatlan haszonnal járna az egész országra nézve.

A Nemzeti Ujság a nemzeti pártot dicséri meg, mely a multkori fuzionális törekvésekkel szemben is megtudta sértetlenül őrizni elveit. Apponyi feltárta az egész eseményt, hogy miért nem állott rá s a párt nagy helyesléssel fogadta vezére eljárását, ki a hatalomért nem adta fel elveit.

A Magyar Hirlap Apponyinak támad, hogy nem ment bele a fuzióba. Szerinte az Apponyi

követelése csak mellékrangu kérdések és nem egy józan politikushoz illők. — De bizik benne, hogy daczára a meghiusult akciónak, a fuzió még is csak létesülni fog, ha majd azt más oldalról fogják újra megkísérteni.

A Magyarország szerint a börzén beállott krachnak oka maga a börze tanács, mely a legellentmondóbb rendeleteket bocsátja ki, a börzejátékokat nem ellenőrzi, egyes értékpapirok árát hallatlanul magasra felveri csak azért, hogy a nyereséget a tanács emberei zsebre dugják, de a közönség érdekével mit sem törődik s mégis panaszkodik, ha arról beszélnek, hogy meg kell rendszabályozni.

A Nemzet szerint Bánffynek egész eddigi működését diplomáciai simaság és ügyesség jellemzi. Bánffy a legnehezebb viszonyok között is meg tudja állami helyét s a fuziót is már odáig tudta vinni, hogy az csak rövid idő kérdése, hogy létesüljön. Bánffy nem nagy politikus, hanem kiváló diplomata.

A Neues Pester Journal a fuzió akadályait foglalkozik, melyek nem igen hárihatók el egy könnyen a nemzeti párt elvűsége és a kormány merevsége következtében. Megemlékszik még a holnapi 48-as párti értekezletről, s az abban megvitatandó tárgyakról is.

Az Egyetértés szerint itt az ideje most az appropriációs vita alkalmával, hogy a függetlenségi párt leszavazza a kormányt s megmutassa neki, hogy mily gyenge alapokra van építve egész tartalma.

A Budapesti Hirlap Ernyeiről cikkezve elmondja, hogy a közönséget visszatartani a börzejátéktól meddő fáradság, mert az emberi természetet nem lehet megrendszabályozni. Lehet azonban korlátokat szabni, hogy a baj el ne mérgesedjék és ez által a közönség érdeke megóvassék.

A Pesti Napló a vita előtről cikkezve elmondja, hogy Magyarország még nincs túl az egyházpolitika nehézségein és legalább is naiv dolog azt inszinuálni és a kényesebb közjogi természetű problémákkal bonyolítani össze. A kormány beolvadást és nem fuziót akart, így az meghalt még mielőtt megszületett volna.

A Pester Lloyd Apponyit korholja, hogy a fuzió az ő ellenállása folytán meghiusult.

A Pesti Hirlap a nemzeti párt ellen támad, hogy a fuzióba bele nem ment s kigunyolja Apponyi követeléseit.

találom gondolatját. Lesz minden: szilvórium, bor, peccsenye, kártya...

— Hadd el... házasodjál meg. Én feláldozom magam, te fiatal vagy, házasodjál meg, alakod van, modorod, az van, végzett vagy...

— Igen, megbuktam mindig...

— Sebaj, vagyonod, az van...

— Nekem? fájdalom! az nincs. A tapasztalatlanság... a vezető kéz hiánya... az albarátok...

— Mit? hogy? jól hallok? Hát elpusztítottál mindent? Az apád vagyonát? az anyád vagyonát? mit? hogy rám számítottál, hogy bennem bízál?

A háromszáz holdam nézd — a tenyerébe fujt — volt, nincs. A szőlő, — a levegőbe fujt, — volt, nincs. A borok a pinczéből — lábával toppant — voltak, nincsenek. A ház, — a bubját vakarja — nem az enyém! Hát akkor mit akarsz? mi ezéled? mi szándéked?

Felállott, én is. Kinyitotta az ajtót.

— És most marsch!

Mentem. Kemény harez után, melyet a falusi kuvaszok és komondorok egyesült csapatai ellen vívtam, esellel és erővel, hősies támadások és eszélyes visszavonulásokkal, balszárnyam hátra hátrahagyásával, szerencsésen a vonathoz érkeztem...

Oh, oh, tisztelt, szeretetre méltó, nyájas és bájos olvasók: nagybácsival birni, lehet igen kellemes; de nagybácsiban ennyire csalatkozni; határozottan kellemetlen.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Február 22.

Elnök: Szilágyi. Jegyzők: Perczel, Molnár Hock.
Miniszterek: Bánffy, Lukács, Perczel, Festetics.

Az ülés megnyitása után, Szilágyi elnök jelenti a Háznak, hogy Albrecht főherceg temetése kedden d. u. 3 órakor lesz. Kéri a Ház tagjait, hogy akik a temetésen megjelenni akarnak, az ülés végeig jelentkezzenek. Következett a napirend

az appropriáció.

Láng Lajos előadó ajánlja elfogadásra a törvényjavaslatot azzal, hogy az nem egyéb, mint az egyes miniszteri tárczák már elfogadott költségvetésének csoportosítása.

Apponyi Albert gróf: Nem kívánja a törvényjavaslatot úgy megbírálani, mint tisztán számadatok csoportját. Az ilyen javaslatot rendszerint mint bizalmi kérdést szokták tárgyalni. Nem akar a szónok a szokással szakítani, mert itt az idő, hogy az ellenzék a saját helyzetüket tisztázzák a kormányval szemben, amint látni való, csak tovább vitte a válságokat a gazdaságot és a felekezeti egyáltalán. A válságokkal szemben, igen természetes, hogy az ellenzéknek követelni kell a kormánytól a bajok szanálását, az egészséges államfeloldást, az állameszme megszilárdítását, a társadalmi békének biztosítását. Sajnos, a kormány semmi garanciát nem nyújt arra, hogy e részben sikereket várhatnánk tőle. Így pl. a gazdasági helyzet annyira súlyos, hogy annak orvoslását nem lehet elodázni egy pillanatra sem és imhol a miniszterelnök előáll azzal a csudálatosan szerény, de őszinte kijelentéssel, hogy ő nem ismerős a helyzettel. (Nagy derűtség.) A miniszterelnök e kijelentésével nem lepte meg a Házat. Rég tudta mindenki, hogy ez így van.

Fejtegeti ezután a kormányt és pártjának tarthatatlan helyzetét. A miniszterelnök paktumot kötött a horvátokkal és a szászkokkal: a magyar aspirációk ellen tehát kijátsza a nemzetiségeket. Ez nem tarthat sokáig. Ha a szászok valami miatt, nem tolnák a kormány szekerét, egyszerre nem volna meg a kormánytöbbség. De különben a szász néppárti program nem olyan, amelyet a magyar állami egység elvének föladása nélkül, el lehetne fogadni. És Bánffy mégis elfogadta. Megakadályozza a kormány és pártja akcióképességét saját helyzete és a viszonyok miatt ki se fejtheti. Itt van a néppárti mozgalom, melyet a szónok elitél, mert felekezeti harszot hirdet s a politikai szilárdaságot megtámadta. Az új választásoknál látni lehetett, hogy a legtöbbszörsebb függetlenségiakat is megtévesztették úgy a néppárti, mint az ezzel szemben kifejtett kormánypárti mozgalmak. A szónok amellet van, hogy az egyházpolitikai törvényeket végrehajtsák, még pedig oly módon, hogy az a felekezeti izgatásoknak táplálékul ne szolgálhasson.

De a kibékítés politikájának elébe áll az a presztizs, amelylyel a kormánypart dicsekszik. Ha tehát a kormány a maga pártját újra akcióképessé akarja tenni: akkor majd előáll a szolnok-dobokai főispán az új választásokkal és szerez majd ha szerez, a szászok, horvátok, oláhok-lakta vidékekről új pártot.

A kormány amióta a reformok terére lépett, egy lépést se tett előre... (Bánffy miniszterelnök tiltakozó mozdulatot tesz.)... Már t. i. a maga erejéből. A fuzióról most csak annyit mond, hogy az egyívé nem tartozóknak egy klubba összehozása, nem segítene a kormánypart meddőségén, mert a főhiba a felfogásban s a rendszerben van. — Végül határozati javaslatot nyújt be, amely szerint „*minthogy a kormány politikája semmi biztosítékot nem nyújt arra nézve, hogy a nemzet az egészséges haladás útjára járjon, a képviselőház megtagadja az eszközöket a politika folytatásához s a törvényjavaslatot általánosságban sem fogadja el.*” (Helyeslés, taps, éljenzés. A szónokot sokan üdvözlölik.)

Sréter Alfréd: (Gúnyos nevetés balról.) A szabadelvű párt megbízásából kíván szólni. Ki-

jelenti, hogy a tjavaslatot elfogadják. Dicsekedhetik azzal, hogy a szabadelvűpárt, amely hűséggel és erővel kitartott a Wekerle kormány liberalizmusa mellett, épp úgy ki fog tartani Bánffy mellett is, amíg az a liberalizmus czélját fogja szolgálni. Hosszasan fejtegeti ezután a szabadelvű párt hivatását s a fuzió meghiusultáról beszél.

Ugron Gábor: Éz a kormány a parlament többségéből került ugyan ki, de oly körülmények közt, amelyeket még most sem ismer a nemzet. Micsoda parlamentarizmus az, hogy a többségnek vezére mindig az időszerű miniszterelnök? Nem más ez, mint az, hogy a korona a miniszterelnökkel egyuttal pártvezért is nevez ki. A többség szervezete az, hogy a miniszterelnököt kinevezi Bécs, a miniszterelnök pedig kinevezi a többséget. Így aztán a többség és a kormány alá vannak rendelve Bécsnek. Beszél ezután hogy az örökké kormányzó, 25 év óta hatalmon ülő többség elvesztette a harci képességét. Mikor a férfiak elfogytak, az ellenzék vett férfiakat s mikor az eszméi kifogytak, az ellenzék pártoktól sajátított el eszméket. A többség nem államot akar szervezni, hanem még az intézményekben is kortes hálózatot akar teremteni minden áron. Senki se tudja, mikép akarja az állami épületet az új kormány tovább építeni!

Hiszen nincsen semmiféle építési terve. Az államot különben nem azért alkották, hogy különféle teoriákkal kísérletezzenek rajta. Egy nemzetet soha nem volna szabad odaszorítani, hogy kizárólag egy párt uralkodjék és maga a nemzet oly törvényi bilincsek közé szorítsák, amely közt a nemzeti erő idegen érdekek használatába hajtatik. (Ugy van balról. Helyeslés.) és amely nem engedi a független, önálló nemzeti élet kifejlődését. A kormány mostani politikája nem más, mint kapkodás mindenfelé, horvátokhoz, szászkokhoz, főrendekhez, rendeletekhez. Ez után a választás jog kiterjesztéséről beszél, amelynek kísérletétől a szabadelvű párt mindig félt, pedig gyávaságával maga ellen lázította a szocializmust. Jogot kell adni nemcsak a főispánoknak és a gazdagoknak, hanem a szegényeknek is. Hosszasabban beszél a főispánok basáskodásairól. Eseteket hoz föl. (Perczel miniszter a zajban közbeszólt valami tiltakozást.)

Mire Olay Lajos föláll s hevesen odakiált a miniszternek: Hiszen a miniszter urat se vették be főispáni erőszakoskodások miatt a virilisták listájába! (Perczekig tartó zajos derűtség.) Végül kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el s pártja részéről határozati javaslatot nyújt be. (Eljenzés, taps perczekig. Fölkiáltások öt perc szünetet.)

Vihar öt perc szünetért.

Az elnök: A tárgyalást folytatjuk tisztelt ház.

(Az egészszélsőbal valósággal dörgő viharban tör ki és megszűnés nélkül követeli az öt perc szünetet. A kormánypárttól átkiabálnak a baloldalra, ahol egyszerre öt-hat szónok jelentkezik szólásra. Polónyi hevesen gesztikulálva kiáltozott az elnök felé: Hát csak akkor függesztik fel az ülést, amikor az elnök éhes. És hangzottak czifrábbnál czifrább kifejezések. Szilágyi mosolygott, majd dühösen csöngetett, de hasztalanul, a zaj nem csillapult. A szélsőbalon fölállottak s tartósan követelték az öt percet — Ugron tiszteletére. Szilágyi Polónyit rendreutasítja.)

Madarász József a házszabályokhoz szólván, konstatálja, hogy az elnök köteles a Ház akaratát respektálni és köteles megadni a szünetet, ha a Ház jelentékeny része kívánja. Régi gyakorlatra hivatkozik. (Zajos helyeslés balról. Ellenmondások jobbról. Viharos lárma balról, az elnök hosszasan csönget. A képviselők a terem közepére gyűlnek.)

Szilágyi Dezső: A szünetadás az elnök diszkrecionális jogai közé tartozik. (Nagy zaj.)

Polónyi Géza: Olyan nincs!

Szilágyi Dezső: Mikor az elnök szól, senkinek sincs joga közbeszólni. (Öt perc, öt perc. Nagy zaj.)

Szalay Imre nagy zajban az ülés elnapolását kéri.

Szilágyi Dezső: Az elnapolást lehet indítványozni, de ezt még senki se tette.

Polónyi Géza: Még is lesz öt perc.

Ugron Zoltán: Kidacozoljuk azért is.

Szalay Imre: Ezennel indítványt nyújt be, hogy az elnök az ülést öt percere fölfüggeszse. (Beszéde alatt a szélsőbalon Hojtsy Pál aláírásokat gyűjt arra, hogy Szalay indítványa fölött névszerinti szavazással döntsének.)

Szilágyi Dezső: Fölteszi a kérdést vajjon elfogadja-e a Ház Szalay indítványát (Hohó! Hohó! a szélsőbalról. Nem ugyan.) Minthogy névszerinti szavazást kértek, azt elrendeli s egyuttal szabályszerűen az ülést öt percere fölfüggeszti. (Viharos derűtség.)

Szünet után.

Szilágyi Dezső: Az ülést újból megnyitja és elrendeli a névszerinti szavazást.

Szalay Imre: Van szerencsém jelteni, hogy indítványomat visszavonom. (Helyeslés.)

Polónyi Géza: Ugy-e, meg volt az öt perc?

N A P T A R.

— Február 23. —

Szombat, Róm. kath. Dam. Pál. Prot. Damiáni Gör. kel. febr. 11. Balázs. Izrael Schebat 29. Mischpat. Nap kel 6 óra 36 p., nyug. 5 óra 20 perc. Hold kelte 6 óra 25 p. nyug. 4 óra 1 perczkor.

Február 23. Posta és távirtda altisztek táncvigalma a Zöldfában.

- „ 24. Ügyvédi kamarai közgyűlés.
  - „ 24. A b.-ujfalui önkéntes tűzoltó-egylet bálja.
  - „ 24. Könyvnyomdászok egyrésze társasestélye.
  - „ 24. A nyomdászok önk. osztályának táncvigalma a Zöldfában.
  - „ 24. Tűzoltó bál a Sasban.
  - „ 24. Ipartestületi közgyűlés.
  - „ 26. A biharmegyei takarékpénztár rendkívüli közgyűlése.
  - „ 26. Zenekedvelők álarzos sétahangversenye a Fekete Sasban.
- Márcz. 7. A bihar-körösvölgyi takarékpénztár közgyűlése.
- „ 10. A nagyvárad takarékpénztár közgyűlése.
  - „ 13. A »Szabadság« sajtópöre.
  - „ 14. Turolla Emma hangversenye a Sasban.
  - „ 16. Zenekedvelők philharmoniai hangversenye a Sasban.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Sonnenfeld Adolf papírkereskedésében Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishíd-fő,
Káttasi D. papírkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papírkereskedésében Kis-piac,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Kis-Fürdő-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadhatók.

* Schlauch Lőrincz biboros egy hangversenyen vett részt a napokban. Az angol kisasszonyok budapesti »Sancta Mária« nevelőintézetében a haladottabb növendékek előkelő és szép számu közönség előtt hangversenyt adtak, melyen dr. Schlauch Lőrincz biborospüspökön kívül még a primási palotából Kohl Medárd titkár és több egyházi notabilitás jelent meg. Az intézet növendékei fehér ruháikban s a szereplők piros szallagjaikkal rendkívül kellemes benyomást gyakoroltak a hallgató közönségre. Összesen 17 darabot adtak elő meglepő ügyességgel. Beethoven »Isten dicsősége« című karát a bibornok óhajására kétszer énekelték el.

* Az egyetem-utezai rabló letartóztatása. A budapesti rendőrség a grófné s komornájának vallomásából azt az impressziót nyerte, hogy a tettes a Károlyi-palotában s a palota szokásaival ismerős ember, elbocsájtott szolga, vagy valamelyik eseléd hozzátartozója kellett, hogy legyen. A rendőrfőkapitányság épületéből megugrott ember, a ki a grófné fülbevalóit eladta az Andrassy-uti ékszerésznek, magát Körmendy Imrének mondotta. Ez is a mellett szolt, hogy a rabló ismerős a Károlyi-palotában, mert Körmendy jószágigazgatónak tényleg van egy Imre nevű jogász fia, a ki korban meg egyez a rablóval. Körmendy tegnap fenn járt a főkapitánynál a fiával, hogy a régi és új eseléd-

* **Szénraktár a vízvezetékhez.** A Walsér-féle részvénytársaság a vízvezetési gépház közelében a m. kir. államvasutak vonala mentén egy lerakodóval kapcsolatos szénraktár felépítését kéri a várostól s késznek nyilatkozik az építési költségek 5%-át az üzemből tartás idejére megfizetni.

* **Az asszonyok némely rossz szokásáról** beszélt Elischer Gyula dr. egyetemi orvostanár a budapesti „Mária Dorottya-egyesület” felolvasó estjén. A nőnek egyik ősi rossz szokása — így szól a felolvasó — hogy szépségét mindenképen fokozni, érzékibbé tenni igyekszik. Legszembetűnőbbben a testalkotát fordítja el a czéltalan húság. A térdek betanult merevsége a járás rugalmasságát csökkenti, a szertelen fűzés a hátgerinczet hátrafelé hajlíja, a magas gallér a fejet teszi mozdulatlanná, a szűk és mélyen bevarrt ujjaknál a karok, mint a korszó fülei elállnak, a szűk szoknya és cipő a járást csoszogóvá és gyermekessé teszi. Anatómiai szempontból voltaképpen a nagy láb az ideális. Ilyent esztétikailag már csak a görög szobrokon látunk. A mi izlésünk az aránytalan kis lábakért rajong, noha ezek a tartás biztonságát csökkentik, a test hosszát elferditik. Míg a lábak mindenképp elnyomoríthatók, addig a kéz jellege meg nem változtatható. Csontosból puha, hajlékony kez, durvából finomat csinálni nem lehet. A divat ezért a körmeikön keresett kárpótlást, melyeket sokszor karmokká változtatott. Nevetséges és ártalmas továbbá a kesztyűviselés túlhajtása, a kesztyűben való irás, főzés, alvás. A kéz ápolása szorosán összefügg a bőr ápolásával. Mikor szép a bőr? Ha sima, puha, fénylő, rugalmas és határozta. Legjobb kozmetikum a mosakodás, csak nem szabad utána a bőrt nedvesen maradnia. Legnagyobb gondját az arcuknak viselik a hölgyek. Fátyollal védik. A fátyol sem ártalmatlan mert, ha még oly könnyű is, elzárja a friss levegőt, alatta szénsav gyülemlik össze, télen a vizgőz a bőre csapódik s ez rontja. A kendőző szerek egész történetét ismertette az előadó, kezdve az egyiptomiakon, kik azért találták fel az arcfestéket, hogy vele — halottaiknak adják vissza az elevenesség színét. A görög nők a festéket az ágyba szórták s itt kenték magukra. Legjobban a XVIII. század elején fajult el a kendőzés, mikor a kis gyermekek ajkát, arcát és szempilláit is festették. A forradalom a mesterséges szépítésnek kegyetlenül végét vetette. Manapság újra ébred, talán a fokozott esti világítás az oka. A divatos arcfestékek közt a rizspor a legártatlanabb ugyan, de hosszasan alkalmazva a bőrsejtekbe rakódik s ott a verejtékváladékkal valóságos csirizé válik, mely örökre elveszi az arc üdőségét. A parfümök végre eleinte ingerlik, később tompítják és bénítják a szagló idegeket, melyekkel együtt elvesz izlésünk is. Mesterségesen szépnek lenni rossz szokás; a hölgyek örizzkedjenek tőle.

* **Postások mulatsága.** A m. kir. postás-távirada-alkalmazók és szolgák saját özevegyek és árváikat segélyező egyesület pénztárának javára ma szombaton, mint már említettük, jótékonycélu táncvigalmat rendeznek. Ajánljuk őket a közönség pártfogásába.

* **Kell-e hegyközség?** Az érdiszegi Vinczellér iskola igazgatója a szőlőterület kiterjedését, a tulajdonosok számát s az egyes szőlőbirtokosok tulajdonát képező szőlők nagyságát kéri kimutatni, hogy a hegyközség megalakítása végett a szükséges intézkedéseket megtehesse. A mezőgazdasági törvény s az ennek végrehajtására vonatkozó rendelet értelmében a szőlőbirtokosok nincsenek kötelezve a hegyközségek alakítására s tekintve, hogy nálunk szabályrendelettel van szabályozva a szőlőgazdák viszonya: nem látjuk át, miért vesztessze a hatóság szükségtelen dolgokra az idejét. Ha változtatni kell a jelenlegi viszonyokon, majd kéri azt az érdekelt gazdák, vagy a hegyi választmány.

* **Egy bankár letartóztatása.** Megint egy bankárt juttatott a börtönbe a borsodmegyei Erneyi Armin budapesti bankárt, ki önként jelentkezett, letartóztatták, mert elspekulálta az összes pénzt, amelyet a felei kezelésre és börtönjára rabiztak. Még nem állapítható meg az elspekulált összeg nagysága, de alkalmasint meghaladja az 50 ezer forintot. Erneyinek a Kerepesi-ut 8-ik számú házában volt a banküzlete, amelyet bezárt a rendőrség. A sikkasztó bankár miután látta, hogy sehogy sem bírja előteremteni az elspekulált pénzt, öngyilkos akart lenni, de aztán meggondolta magát s jobbnak látta jelentkezni az ügyészségnél, amely nyomban letartóztatta. A megcsaltak közt legnagyobb a kára a népszínház egyik művésznőjének Küry Klárának, akinek 30 ezer forintja sirtja az Erneyibe helyezett bizodalmat. Egy fővárosi ügyvéd 8000 frttal károsodott. A megcsaltak száma legalább is százra rug. Többnyire szegény emberek ezek,

akiknek keservesen összekuporgatott garasait pocsékolta el a sikkasztó. Erneyi külömben nagy lábon élt s ugyancsak adta a fővárosban a gavallért.

* **Gyászír.** Mély részvétellel vesszük a hirt, hogy nagytiszteletű Rehák Vince kegyesrendi tanár f. hó 19-én elhunyt Trecsénben. Haláláról a kegyes tanítórend trecsényi társháza a következő gyászjelentést adta ki: A trecsényi kegyestanítórendi társház tagjai fájdalmas szívvel jelentik, hogy szeretett rendtársuk nagytiszteletű rehák Vince kegyes-tanítórendi áldozópap és nyug. gymn. igazgató-tanár, f. hó 19-én rövid, de súlyos betegség és utolsó szentségek ájtatos felvétele után korának 66-ik, szerzetesi életének 46-ik, áldozásának 40-ik évében az Urban csendesen elhunyt.

* **Összevert katonák.** A napokban nagy esetepaté volt a Weinberger Ignác üzletében. A helybeli élelmezési raktár néhány vitéze állítólag olyan kihívó és fenyegető módon viselkedett a mulató helyiségben, hogy az üzlettulajdonos és még egy rakás czivil összetűzött a katonákkal. Az összetűzésnek az lett a következménye, hogy Neuszer Ferenczet a fején kapott súlyos sérülés következtében a kórházba kellett szállítani. Hasonló sors érte Peschán Károly kollegáját is, akinek az orrát verték széjjel; a többi hadfiak is kisebb-nagyobb ütlegeket kaptak a fejükön és a karjaikon. A vizsgálatot úgy katonáknál, mint a rendőrségnél megindították.

* **A hó és a tél.** Mi nagyváradiak 18 fok hideg mellett már nem tudunk hova lenni a tél keménységének emlegetésével. Bezzeg, mit szólnánk, ha egy kis tátrai hideg csöppenne közénk. Tátrafüreden ugyanis — mint onnan írják — már e hó 15-étől 24 fokos a hideg és egyelőre semmi kilátás sincs arra, hogy enyhüljön az idő. A Tátrát, de egyáltalán az egész Szepest is rengeteg hótömeg fedi, úgy hogy a fáknak csupán a koronája látszik ki a hóból. A tegnapi enyhe idő következtében a hótömegek sok helyen olvadásnak indultak és így a forgalmi akadályok a legtöbb helyen megszűntek és felhagyzik a különféle állomásokon megrekedt utazók előtt — ez a kedves, rég várt szó, a »mehet!« Mint ugyanis az államvasutak igazgatósága jelenti, a pozsony—galgóc—lipótvári és a kassa—tornai vonalokon, továbbá a brassói közuti vasút főtér—bertalani vonal részén a hóakadályokat elhárították és a forgalmat újból meenyítették. Ennek ellenében Olaszországban, az örök nyár hazájában, oly óriási hideg van, hogy az olasz lapok valóságos rémhíreket írnak róla. Az Olaszországból érkezett jelentések szerint a hőmérséklet Nápolyban —15 fokra, Turinban —10 fokra, Valentinban pedig —21 fokra szállott alá. Szeicziliából szintén nagy hideget jelentenek. Messzinában nagy hideg és erős szél mellett folyton havazik. Az olaj, citrom és narancsfák nagy hóval vannak fedve. Több tő egészen fenéig befagyott. Egy éjszaka több parasztot megfagyva találtak.

* **Szánkán a halálba.** A borsodmegyei Halmi községnek határában egy patak van, mely a hideg időjárás következtében befagyott. A falu gyermekei itt mulatoznak, vigan szánkázva a jég sima tükre. Tegnapelőtt is folyt a gyermekek téli mulatsága. A patak sikos partjáról szánkán ereszkedtek le a jégre, a hol a kis jármű magától tovasiklott. Vigan folyt a játék, mikor egyszer csak tizenegy gyermek ült a szánra és úgy ereszkedtek le a partról. A nagy súlyt azonban nem bírta ki a jég és a mint a szán patak tükreére ért, erős recsegés hallatszott és a következő pillanatban mind a tizenegy gyermek eltűnt a jég alatt. Megijedt társai a faluba rohantak segítségért. A kétségbeesett szülők a szerencsétlenség színhelyére siettek, de már csak hatot birtok kimenteni a patakából s a többi öt gyermeknek csupán a hullája került meg.

* **Eltűnt jegyző.** A somogyi Uzsák község jegyző nélkül van. Eltűnt a jegyzője, még nagyobb baj, hogy vele együtt eltűnt a falu egy évi utadója s más közpénze is. Kálmán István jegyző Kaposvárra szállított utadót s egyéb köz-

pénzeket. A szánkát haza bocsátotta, maga azonban nem tért haza és azóta nem tudják, hol van. A jegyző családos ember volt és a hivatalvizsgálat elől keresett — a szökésben menedéket. Irodáját a legnagyobb rendetlenségben, családját pedig nagy nyomorban hagyta hátra. Egyvel ismét fogyott az anyakönyvvezető jelöltek száma.

* **Rövid hírek.** A Nagy-Denk és Alsó-városvíz közti országoton Lup Juon kerényi lakost Kelger Dávid lelőtte s 128 frjtát elrabolta. A rablógilkost elfogták. — Ezzel nagyküllömegei község előlegezési pénztárát álarozos rablók kirabolták. — Hajdunánáson Weisz Ábrahám bádogos leányát Szerénát egy veszett kutya megmarta. Felszállították a Pasteur-intézetbe. — Szaragosszban a színház az előadás megkezdése előtt kigyulladt. Emberélet nem esett áldozatul. — Lipcsében a napokban tudvalevőleg merényletet követett el két fiatal ember Breitfeld levélhordó ellen. A merénylőket most Radwitzben elfogták. — A paeséri meggyilkolt házaspár gyilkosát Balla István személyében megfogták.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskó-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskó-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kótról 10-10, 8-02.	Gyoma-Kót felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

Vidéki levelezés.

Tóttelek, február 21.

Különös lett volna, ha Tóttelek felett a tél farkas história nélkül vonul el, mikor kőröskörül erdősegek övezik.

Tegnap jókor reggel az öreg Dudás Pálné, ki a falu közvetlen közelében egy pajtában lakik, le szándékozott jönni, bizonyosan egy kis gügyira, miután neki az a medecinája. Hát majd kővé meredt ijedtében, mikor vagy husz lépésnyi távolságban két dühös farkast pillant meg. — A farkasok azt gondolták: ej haj! ilyen szűk világban ez a vén asszony is jólesz früstökre, — és neki szaladtak.

Hanem Dudásné pusztá önzésből, nem volt hajlandó ezen szerény igényeket kielégíteni, s a két ordas orra elől, még idejében becsapta az ajtót. A két bestia bosszúságában az ajtót és a küszöböt kaparta, az asszony ellenben kinézett a vityiló ablakán, ha nem jár-e a környéken valaki.

Szerencsére: hosszú Kovács János, Veres József és Pap István favágók figyelmesekké téve a segélykiáltások által, ott termettek s rövid küzdelem után az ordasokat visszavonulásra kényszerítették.

r. l.

Irodalom.

— A „Katholikus Szemle” f. évi január, februári I. füzeté a következő tartalommal jelent meg: Keresztény szociálizmus. X. Y. — Fizika és metafizika I. Dr. Szilvek Lajos. — Lola naturalizmusa és Lourdes című regénye I. Dr. Zoltány Irén. — A Szent-Vincent-egyletről. Gr. Zichy Nándor. — A keleti és nyugati egyház egyesülése és a délszlávok. Evetovics János. — A katolikusok III. nemzetközi kongresszusáról. Dr. Kiss János. — A szív és ész. Elbeszélés spanyolból. Körösi Albin. — Könyvismeretek és bírálatok: Steinhuber: Geschichte des Collegium Germanicum Hungaricum in Rom. Ism. Fraknói Vilmos. — Ujabb regényeink (Pálffy, Margitay, Mikszáth, Werner, Borostyáni). Ism. z. — Pachtler: Ratio Studiorum Societatis Jesu. Ism. O. S. B. — Gutberlet: Der mechanische Monismus. Ism. u. — Lévy: Dalok a magányból. Ism. i. — Maczki: Népszerű felolvasások. Ism. H. — Dupanloup-Ruschek: Jézus-Krisztus. — Időszaki Szemle. I. n. — A »Katholikus Szemle« a Szent-István-Társulat elnökségének felügyelete alatt s ugyanazon Társulat költségén adatik ki, mint a társulati tagok rendes évi illetményének egy része. Nem-tagok számára

előfizetési ára 5 frt. Megjelen, a nyári szünetet kivéve, kéthavonként, összesen tehát ötször, 10 éves füzetekben. A szerkesztőséget illető minives küldemény a szerkesztő nevére, a Társulat házába: IV. ker. Királyi Pál-utca 13. intézendő; előfizetések és reklamációk ugyanoda, a Szent-István-Társulat titkári hivatalára címezve.

„**Ügyvédek Közlönye.**“ A f. évi febr. 12-iki 7. szám tartalma: Bucusi és üdvözet (a régi igazságügyminisztertől és az új igazságügyminiszterhez.) A díjváltók. Jogesetek az új somnás eljárásban. Kérdések és feleletek. Vegyes más eljárásban. A mellékleten: Értesítések a budapesti felsőbb bíróságoknál lévő ügyekről. A dapesti felsőbb bíróságoknál lévő ügyekről. A törvénykezési bélyegek és illetékek táblázata, írta dr. Pajor Rezső. — A február 19-iki 8. sz. tartalma: Politika és igazságszolgáltatás. Miként tündetendő föl a rangsorozati elsőbbség átengedése a telekkönyvben, feljegyzés által-e, vagy bekebelezés alakjában? Osváth Imre kir. tszéki bírótól. Jogesetek az új somnás eljárásban. Vegyes közlemények. A mellékleten: Értesítések a budapesti felsőbb bíróságoknál lévő ügyekről.

EGYLET.

Ipartestületi közgyűlés.

Az ipartestület kötelekéhez tartozó iparospolgárokat mély tisztelem kifejezése mellett, felkérem, hogy a szétküldött meghívóban megjelölt tárgysorozat letárgyalása végett február 24-én vasárnap d. e. 10 órakor a tűzoltó lak-tanyán tartandó ipartestületi közgyűlésen teljes számmal annál is inkább megjelenni sziveskedjenek, mert a város törvényhatósági bizottsága az ipartestület előjárósága által kérelmezett iparos menház telket nagylelkűen adományozta s így az építkezési tervezet keresztülvitelét ezen közgyűlés van hivatva jóváhagyó utasításával megvalósítani.

Nagyvárad, 1895. évi február 21-én.

Bertsey György,
test. elnök.

REGENY-CSARNOK.

Inkognitó.

Jüngst A. elbeszélése.

Fordította: Bércziházi Bérczy Margit.

I.

— Mily unalmas az élet, kedves Schönfeld! Ezen szavakkal Hella hercegnő, egy szép szőke hölgy, kiméletlenül dobá földre a kötet verset, melyben éppen lapozgatott, hátradől amerikai hintaszékében s lehunyá szeméit.

— Mily gondolat, kedves hercegnő! — felelé a vele szemközt ülő udvarhölgy, — hogy mondhat ön ilyen, ön, kinek élete oly gyönyörű, oly irigylésre méltó!

A fiatal leány felemelkedve félfekvő helyzetéből, tévova tekintettel nézett végig a nagy terem díszes, kissé már halovány tappettején, a nehéz ezüstneművel megrakott kredenczen, az összes tisztés régi butorokon, melyek közt mint egy pajkos manó állott az amerikai hintaszék.

— Igazán szeretném tudni, mit kezdjek ezen nagyértékű butorokkal? Látványosságok, semmi egyéb!

— Mily igazságtalanság! Figyelmezteté a matróna, mialatt munkáját kettőzött szorgalommal folytatá. — Nem saját kívánsága folytán van-e ezen magányos kastélyban, hű szolgálja társaságában? Nem kérte-e már ismételtlen a herceg engedelmét, hogy a beteg udvarmester helyére mást küldhessen?

— Miattam örökké köszvényes maradhat az udvarmester, kinek jelenléte csak arra szolgál, hogy ezen kastélyt még unalmasabbá és kiálthatatlanabbá tegye.

— De miért is akar fönséged éppen itt maradni? Nem sürgette-e Herman herceg fönségedet, hogy a nyarat Altdorfban töltse? Aldringen grófné pedig szinte erőszakosan akarta urnómet magával vinni Bécsbe, majd Grácba.

És Burgsdorf gróf, ki csak nemrég ajánlotta a Trouville- vagy Torquay-ban való tartózkodást? — De hercegnőm mit sem akar tudni ezekről. Ha akarná, már holnap utazhatnék.

— Nem, nem. Én nem akarok Trouvillebe menni, sem Bécsbe és Alsdorf említése, már magában elég, hogy idegessé legyek. — De az égbe Schönfeld! hagyja nyugodtan himzötűjét, — mert dühössé tesz szünni nem akaró öltésével, míg én itt ülök s bosszankodom!

— Azt hiszem fönséged unja magát — viszonzá kissé élesen a matróna, mialatt letevé tűjét.

Ritkán történt, hogy a szelid s kissé félős udvarhölgy ingerült hangon válaszolt, de voltak napok, midőn Hella hercegnő szeszélyei az elviselhetetlenségig fokozódtak.

Hella hercegnő az elhunyt Hohenstein Bedburgi Waldemar herceg egyetlen leánya volt. Az udvarmesternői állást a gazdag, szellemes s szeszély szerint kedves Hella hercegnőnél sokan irigyelték; s mégis ezen állás nem egy titkos sóhajába került a szigorú rendszer szerint nevelkedett Schönfeld kisasszonynak. Reggel, midőn még a fű csillogott a harmattól, Hella hercegnő sokkal hűvösebbnek találta az időt, semhogy szokott reggeli sétáját megtehesse. Később, midőn a nap teljes hevével tűzött a tájra, elővette kalapját, napernyőjét s kilépett a forrásra. Schönfeld bátorosan marasztalására gunyos nevetéssel válaszolt.

— Ha ön teinte-jeért aggódik — ugymond — akkor maradjon benn; nekem így éppen jó! Délután a lovakat parancsolta elő s miután a két pompás állatot teljes egy óráig jártatták le s föl a kastély udvarán ismét visszarendelte azokat.

— Frissen, vidáman princess Hella! frissen vidáman — kiáltá egy rikácsoló hang.

— De Schönfeld hányszor mondom még, hogy nem akarom ezen kiálthatatlan állatot a szalonban látni! — duzzogott Hella hercegnő, ezzel fölkapva egy előtte fekvő levélnehezéket, azt a papagály után dobta, mely azonban méltóságtelesen kuszott fel állványára. — A rög-tönzött lövészköz elhibázva célját, az ablakot találta, mely esőrömpölve hullott alá.

— Legkegyesebb hercegnőm maga parancsolta.

Hella eltakará füleit.

— Hiszen jól tudja Schönfeld, mennyire nem szenvedhetem, ha ismétlik mit tettem s mit nem tettem.

A matróna felelet helyett a villamos csengőt nyomta meg, mire megjelent az inas, eltávolítandó a rendzavarót.

A most lefolyt jelenetet mély csend követte. A matróna elfoglalván helyét ismét himezni kezdett, míg Hella hercegnő hátradőlvén székében pajkosan hunyorgatott szempilláival szomszédnője felé.

E két nőnél nagyobb ellentétet képzelni sem lehetett. Hella hercegnő az élet küszöbén, nyulánk alakjával, bájos arcocskájával, melyen a különböző hangulatok mint napfény s boru váltakoztak; Hella kinek kék szeméi villámokat löveltek, hosszú pillái alól s melyek mégis néha oly kimondhatatlan résztvevően s odaadón tudtak nézni; Hella hercegnő finom pisze orrocskájával, hamvasszőke göndör hajával és végre Hella ki kréme színű mousseline ruhájában inkább tündérhez mint halandó ember gyermekéhez hasonlított; — s az éltes Schönfeld kisasszony, kinek arcán minden ránc a féltő alárendeltséget mutatta; Schönfeld kisasszony számára fésült hajával, egyenes alakjával, melyet télen-nyáron egyenlő szürke-selyem ruha takart; — ő szegény már azon a ponton volt, hogy menyasszony legyen, de vőlegénye egy vadászon szerencsétlenül járt, s ő azóta megtartotta az előkelő félgyászt; végül Schönfeld kisasszony egyforma mozdulataival, örökös himzésével — mily különbség!

És mégis el fogok utazni Schönfeld! — Szakítá meg a csendet Hella hercegnő.

— Fönségednek csak parancsolni kell.

— Akarok is — bólintott a hercegnő, s egy kémlő tekintetet vetve az udvarhölgy felé, összekulcsolá finom arisztokratikus kezeit.

— Mikor töltöttem be huszonnegyedik évemet?

— November huszonkilencedikén fönség. — Ugy van, huszonkilencedikén, novemberben; csakugyan tehát szabad vagyok! nagykoru és szabad, szabad! Érti-e Schönfeld mit tesz az, szabadnak lenni? És én élvezni fogom szabadságomat!

— Nem egészen értem. — De ha fönséged utazni akar, úgy azt hiszem legjobb lesz ha hercegnőm gyámját Burgsdorf gróftól mielőbb értesíti terveiről.

— Kedves Schönfeld, ön vagy nem ért engem, vagy nem akar megérteni. Nem mondtam éppen most, hogy szabad vagyok, s azt élvezni szándékozom?

— Igen, de ..

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. február 21.

I. Készáru üzlet. Vételkedv teljes hiányában készbuza 2 1/2 krt vesztett értékéből és daczára az eladók engedékenységének csak nehezen volt elhelyezhető. Elkelt 24.000 q. hazai buza. Idegen buzából 600 q. szerb áru 75.2 k. 5.35 frton adatott el, vámmentesen, örlési engedélyvel.

Rozs irányzata változatlan, 5.40—5.45 forinton jegyez budapesti paritásra.

Árpa irányzata nyugodt. Takarmányáru 6.25 frtüg fizettek Kőbányán.

Tengeri irányzata változatlan.

Zab irányzata szilárd. Elkelt: 100 q. 6.35 frt, 100 q. 6.80 frt, 200 q. 6.07 1/2 frt, 152 q. 6 frt. készpénzfizetés ellen.

II. Határidő üzlet. A pénzügyi viszonyok kedvezőbb fordulata az Egyesült-Államokban, New-Yorkban 3/4 centnyi áremelkedést létesített, mely körülmény azonban a piacunkra semmi befolyással sem volt. Rohamos realizációk a buza árat tavaszra egyharmar 6.5 forinttól 6.46 frtüg nyomták és csak a délutáni üzletmenet zártakor 2—3 krnyi javulás állott be. A többi árucikk ugyszólván változatlan maradt. Említésre méltók a kötések buzában máj.—jun.—ra, melynek ára 6.46—6.47 frt, azaz 8—10 krral magasabb mint a buza tavaszra.

Előfordult kötések: buza tavaszra 6.46—6.51 frt, buza őszre 6.91—6.93 frt, rozs tavaszra 5.41—5.44 frt, tengeri máj.—jun. 6.20—6.23 frt, zab tavaszra 6.03—6.05 forint, káposzta-repcze augusztus—szeptemberre 10.50—10.60 forint.

Sertés-üzlet.

Kőbánya, február 21. Készlet: 104.526 drb. Urasági öreg kövér I. rendű: 47—48 kr.; közép: 47—48 kr.; süldő kövér: 49—50 kr.; sovány: 47—48 kr.; Román: —; Szerb kövér 46—47 kr.; könnyű 45 1/2—46 1/2 kr. A hizott sertés üzlet irányzata: változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. febr. 22-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	124.—
Magyar koronajárdék	—	—	—	99.30
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	—	128.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	104.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	125.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	98.25
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	101.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—	—	—	98.25
Magyar nyereségy sorsjegy-kölcsön	—	—	—	162.55
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	153.50
Osztrák járdék papirban	—	—	—	102.—
Osztrák járdék ezüstben	—	—	—	102.—
Osztrák járdék aranyban	—	—	—	125.50
Osztrák korona járdék	—	—	—	101.—
Osztrák korona járdék	—	—	—	159.—
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	—	1090.—
Osztrák-magyar bankrészevény	—	—	—	498.—
Magyar hitelbank részevény	—	—	—	412.25
Osztrák hitelintézet részevény	—	—	—	397.50
Osztrák-magyar államvasuti részevény	—	—	—	9.82
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	—	—	—	60.45
Német birodalmi márka	—	—	—	123.86
London vista	—	—	—	49.10
Paris vista	—	—	—	12.09
20 márkás arany	—	—	—	—

EGY EGÉSZEN UJ

női selyem

jelmez-toalett

eladó.

(54) 3-1

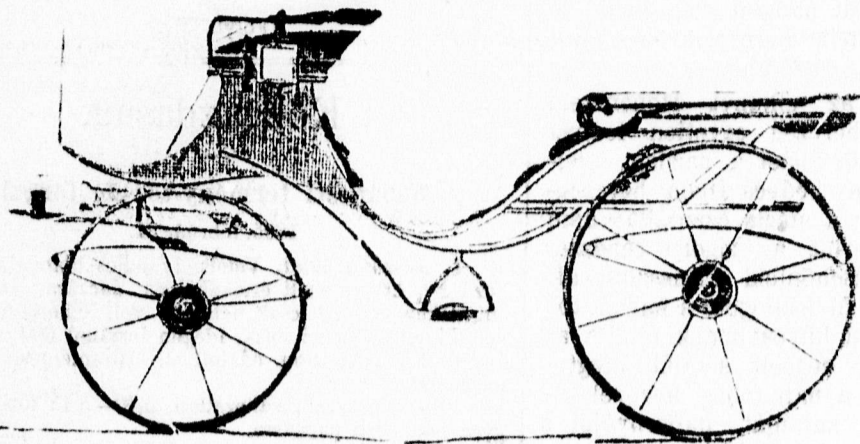
Czim a kiadóhivatalban.

BODÁNSZKY LIPÓT

(32) 5-10

kocsigára Nagyváradon, Apáczá-utca (saját ház).

Uj kocsik nagy raktára.

Vagyok bátor nagy raktáramat kész uj kocsikkal és pedig

nyitott, fedeles, ruganyos és rugany nélküli,

tartós erős szerkezetű, csinos formájú s szép kiállítású kocsijaimat a mélyen t. közönség b. figyelmébe ajánlani.

Kocsijavításokat és megrendeléseket **kerékgyártó, kovács, fényező és sattler** munkára nézve ezután is elvállalok s saját műhelyeimben gyorsan, jutányosan és pontosan fogatosítok.

Ugyanott jó karban levő, kevésbé használt kocsik jutányosan kaphatók.

Teljes tisztelettel **BODÁNSZKY LIPÓT**, kocsigyártó.

Szent László-nyomda-részvénytársaság

Nagyváradon, Apáczá-utca 3. szám.

Ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek mindennemű könyvnyomdai munkákra úgy mint:

Napi és heti folyóiratok, irodalmi művek, iskolai értesítők, úrlapok, rovatos ívek; továbbá **diplomák, részvények, oklevelek, bizonyítványok, eljegyzési és esketési kártyák, névjegyek, gyászjelentések, báli meghívók, tánczrendek, számlák, árjegyzékek, körlevelek, jegyzői, ügyvédi és közjegyzői nyomtatványok,** valamint **falragaszok** legizlésesebb kivitelben való előállítására, úgy fekete mint színes nyomással a legjutányosabb árak mellett.

Raktáron tart egyházi nyomtatványokat, u. m.: **Kereszteltek, Egybekeltek és Meghóltak anyakönyve, ezeknek kivonati ívei, Templomszámadási ívek, Bevétel- és Kiadás, Alapítványi jelentések,** stb. stb.

Megrendeléseket elfogad a nyomda üzletvezetője.

A nyomda egészen újonnan a legdivatosabb és izlésesebb betűkkel, valamint légszesz-motorral van felszerelve és elsőrendű munkaerők fölött rendelkezik.

Mindezeknél fogva vagyunk bátor vállalatunkat a t. cz. közönség szíves pártfogásába ajánlani és maradunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad, 1894, december hóban

(5) 0-24

A Szent László-nyomda-részvénytársaság.

→ Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. ←